

Høring om representantforslag om å opprette et nasjonalt senter for alternativer til dyreforsøk (Dokument 8:20 S (2023-2024))

Dyrebeskyttelsen Norge stiller seg bak dette forslaget og ber om at det opprettes et nasjonalt 3R-senter for alternativer til dyreforsøk i Norge. Organisasjonen ber om at et nasjonalt 3R-senter opprettes så raskt som mulig, og at denne beslutningen bør tas uavhengig av den kommende dyrevelferdsmeldingen.

I forrige dyrevelferdsmelding (St.meld. nr. 12 (2002-2003))¹ ble det anbefalt å etablere et senter for alternativer til dyreforsøk, blant annet uttales det at «Flere europeiske land har opprettet sentre, eller plattformer, med oppgave å finne alternativer til dagens dyreforsøk. Opprettelsen av slike kunnskapsbaser vil være av stor betydning for å oppdatere forskere og forsøksdyransvarlige om de alternativer som utvikles.».

I 2007 ble Norecopa², som er Norges nasjonale konsensus-plattform for å fremme de 3 R-ene i forbindelse med dyreforsøk, stiftet. Norecopa fikk kun innvilget en halv stilling og det ble ikke bevilget øremerkede forskningsmidler. Det var først i 2023 at Norecopas sekretær fikk fast ansettelse i 100 % stilling. Til tross for dette, har Norecopa gjort en formidabel innsats i arbeidet med å fremme de 3R-ene i forbindelse med dyreforsøk, og Norecopas arbeid er høyt anerkjent i utlandet. Dette er allikevel ingen langsiktig løsning, og det haster med å få på plass et 3R-senter som kan videreføre Norecopas gode og viktige arbeid.

Norge har et høyt forbruk av dyr i forsøk, og siden 2007 har vi brukt nesten 50 millioner forsøksdyr. Sammenlignet med tallene for EU bruker vi ca. en femtedel av alle forsøksdyrene i Europa³. I 2021 ble det brukt 2 008 597 forsøksdyr Norge⁴. Mesteparten av disse var fisk. Totalantallet varierer noe fra år til år, blant annet avhengig av hvilke forsøk oppdrettsnæringen har behov for. De norske forsøksfiskene er dessuten overrepresentert i kategoriene for de mest belastende dyreforsøk. I 2016⁵ ble det brukt hele 11,6 millioner individer.

Norge har gjennomført EUs forsøksdyrregulativ, som har som mål å fase ut dyreforsøk over tid og redusere belastningen hos dyrene som brukes i forsøk i løpet av utfasingsperioden. Norges årlige høye forbruk av forsøksdyr, står i sterk kontrast til EUs målsetning.

Med sitt høye forbruk bør Norge være ledende i arbeidet med å utvikle alternativer til dyreforsøk. I Hurdalsplattformen (2021-2025) slår regjeringen fast at Norge fortsatt skal lede an i dyrevelferdsarbeidet og skal spesifikt «Støtte opp under prosjekt for å utvikle alternativ til dyreforsøk». Norge er i dag det eneste landet i Skandinavia som ikke har et eget fysisk senter for alternativer til dyreforsøk.

I 2020 kom Forsøksdyrkomiteen⁶ med en uttalelse der det anbefales å opprette et nasjonalt, statlig finansiert 3R-senter, som vil kunne koordinere innsats fra alle involverte aktører og fremskynde utviklingen av alternativer til dyreforsøk gjennom et tilknyttet forsknings- og utviklingsfond.

Veterinærinstituttets fiskehelse rapport for 2021⁷ konkluderer med at Norges høye antall forsøksdyr viser at det er behov for et bredt engasjement for å finne gode erstatninger til bruk av dyr i forsøk. «Et slikt bredt engasjement og systematisk arbeid med kunnskapsdeling kunne koordineres gjennom et nasjonalt 3R-senter. Gjennom et slikt senter kunne en også løse et stort problem ved at man ofte ikke vet hva som har blitt gjort tidligere og hva som eventuelt har gått galt i forsøk, fordi forskning med negative resultater som oftest ikke publiseres.».

Dyrebeskyttelsen Norge slutter seg til uttalelsene fra både Forsøksdyrkomiteen og Veterinærinstituttet, og ber om at det opprettes et nasjonalt 3R-senter i Norge.

Referanser:

1. St.meld. nr. 12 (2002–2003) Om dyrehold og dyrevelferd
2. Norecopa: <https://norecopa.no/no/om-norecopa/>
3. Bruk av forsøksdyr i Norge fra 2018 til 2021, Adrian Smith (2023). Tilgjengelig på nett: https://nvt.vetnett.no/journal/2023/5/m-285/Bruk_av_fors%C3%B8ksdyr_i_Norge_fra_2018_til_2021
4. Bruk av dyr i forsøk i 2021, Mattilsynet. Tilgjengelig på nett: https://mattilsynet-xp7prod.enonic.cloud/api/_/attachment/inline/46bf846f-b6c5-44d7-a7f1-ef24d0ceaeece:60acec3f53b8d081d673eec7f5204a2a44381089/Bruk%20av%20dyr%20i%20fors%C3%B8k%20i%202021.pdf
5. Bruk av dyr i forsøk i 2016, Mattilsynet. Tilgjengelig på nett: https://mattilsynet-xp7prod.enonic.cloud/api/_/attachment/inline/cfe7117f-48de-4eea-955c-b9bbb6e23ec8:2958eb6efdb787691be3f1e586d42d196c872ed0/Bruk%20av%20dyr%20i%20fors%C3%B8k%202016.pdf
6. Behov for utredning om forskning uten forsøksdyr og et nasjonalt 3R-senter: <https://www.forsoksdyrkomiteen.no/behov-for-utredning-om-forskning-uten-forsoksdyr-og-et-nasjonalt-3r-senter/>
7. Fiskehelse rapporten 2021: <https://www.vetinst.no/rapporter-og-publikasjoner/rapporter/2022/fiskehelse- rapporten-2021>